

گزارش کنفرانس بین المللی قرآنهاي بریل در بهمن ماه ۱۳۹۱ استانبول ترکیه

منصوره ضیایی فر

The International Organization of Braille Quran Services

اما در جلسات نشست این نام با تغییر مختصر به صورت زیر شد:

اتحادیه بین المللی خدمات قرآنهاي بریل

The International Union of Braille Quran Services

و علامت اختصاری آن چنین تصویب شد: IBQS
قرار بر این شده است که این سازمان به صورت غیردولتی و مستقل اداره شود. کمیته امور سازمانی دارای ۷ عضو می باشد که توسط مجمع عمومی انتخاب می شوند.
وظایف این کمیته:

۱. تأسیس و راه اندازی ساختار و آموزش اینترنتی جهت آموزش قرآن به نابینایان
۲. توسعه فعالیتها و برنامه بر حسب چشم انداز در دراز مدت
۳. اجرای مصوبات این کنفرانس
۴. راه اندازی سایت اینترنتی جهت استفاده نابینایان مسلمان به زبانهای مختلف که مسائل زیر را پوشش دهد: - تحقیق و جستجو برای منابع این سایت - آموزش غیر حضوری قرآن به نابینایان - پی گیری مصوبات مسائل عمومی و تخصصی - اطلاع رسانی در زمینه فعالیت های مؤسسات تولید کننده قرآن های بریل - ایجاد یک ایمیل وب گزارش کمیته علامات و نشانه گذاری در قرآن های بریل جهت نابینایان.
قرار بر این شد که علامات و نشانه ها در قرآن های بریل به شکل متحدی در کشورهای جهان درآید. در حال حاضر تفاوت های زیادی در میان قرآن های بریل در کشورهای اسلامی وجود دارد که می تواند به نوبه خود در احکام تجوید و نحوه خواندن قرآن های بریل بروز پیدا کند. این مسأله

کنفرانس بین المللی قرآن های بریل از روز یکشنبه پانزدهم بهمن ماه ۱۳۹۱ فوریه (۲۰۱۳) در شهر استانبول ترکیه آغاز و تا روز شنبه ۲۱ بهمن ماه ۱۳۹۱ (۹ فوریه) ادامه داشت.

در این کنفرانس هیئت هایی از طرف مؤسسات قرآنی نابینایان کشورهای اندونزی، مالزی، تایلند، هندوستان، پاکستان، آفریقای جنوبی، انگلستان، عربستان سعودی، مصر، اردن، یمن، فلسطین، ترکیه و جمهوری اسلامی ایران شرکت داشتند و در مراسم افتتاحیه که با حضور مقامات و مسئولین ارشد کشور ترکیه برگزار شده بود شرکت کردند. موضوعاتی که در طول کنفرانس مورد بحث و بررسی قرار گرفت عبارتند از: حمایت از نابینایان مسلمان کشورهای غیرمسلمان و فراهم کردن قرآن های بریل برای آنها؛ فراهم کردن امکانات چاپ قرآن و حدیث به خط بریل همراه با ترجمه به زبانهای مختلف؛ رویکرد آموزش قرآن بریل به نابینایان به صورت حضوری و غیر حضوری؛ استفاده مؤثر و کارآمد از تکنولوژی و فن آوری اطلاعات در راستای خدمت به محصولات قرآنی بریل و ارزیابی فن آوری استفاده شده در این زمینه که در هر یک از مؤسسات ارائه شده است؛ رونویسی از یک نمونه نسخه الکترونیکی قرآن بریل و روش استفاده از نرم افزار رونویسی توسعه یافته؛ متحدالشکل کردن قرآن های بریل در تمام بلاد اسلامی؛ استاندارد کردن علامات قرآن های بریل؛ بررسی مسائل مربوط به مؤسسات. در آخرین روز این کنفرانس قرار بر این شد که نام این سازمان بین المللی به اینگونه باشد:

سازمان بین المللی خدمات قرآن های بریل

تاکنون مشکلات متعددی را برای نابینایان کشورهای دیگر ایجاد کرده است زیرا زمانی که به کشورهای دیگر سفر می‌کنند با قرآن‌های دیگر کشورها آشنا نیستند و این مسأله در تلفظ و صحت قرائت مشکل ایجاد می‌کند. در حال حاضر در کشورهایی همچون پاکستان، مالزی و اندونزی از علامات و حرکات دیگری استفاده می‌شود تا باعث سهولت خواندن قرآن برای نابینایان این کشورها شود. در هر حال علامات و نشانه‌های قرآن‌های بریل در کشورهای عرب زبان با علاماتی که در کشورهای غیرعرب وجود دارد تفاوت دارد. از جمله مسائلی که در این کمیته مور بحث قرار گرفت نحوه علامات تجوید، تنوین و تشدید در قرآن‌های بریل بود در کشورهای مصر و یمن حرکات اعرابی و تنوین‌ها در بالای حروف قرار می‌گیرند تا سرعت قرائت را بهبود ببخشد ولی این امر می‌تواند حجم قرآن‌های بریل را بیشتر کند. در ادامه قرار بر این شد که در کشورهای غیرعرب حروف صدا دار در میان حروف نوشته شود. در این راستا قرار بر این شد که یک کمیته تخصصی ایجاد شود تا این امور را پی‌گیری کند مخصوصاً مسائلی که مربوط به نابینایان مسلمان در کشورهای غیر مسلمان است. از آنجا که این کمیته یک کمیته تخصصی می‌باشد ضروری است تا از هر کشور یک نماینده از مؤسسات تهیه قرآن‌های بریل در این کمیته حضور داشته باشد تا در نهایت مصوبات این کمیته به تصویب مجمع عمومی برسد. در نهایت قرار بر این شد که یک قرآن بریل به صورت واحد تهیه و تنظیم شود و در ابتدای آن مقدمه‌ای ذکر شود که مشتمل بر علامات تجوید و نشانه‌های بریل باشد.

قرار بر این شد تا این مؤسسه در کشور ترکیه به ثبت برسد که این مؤسسه دارای ۷ نفر هیئت مؤسس باشد که از طرف مجمع عمومی انتخاب شوند تا به نیابت از بقیه مؤسسات امور زیر را پی‌گیری کنند: راه‌اندازی ساختار و آموزش اینترنتی توسعه برنامه‌ها و اهداف برحسب چشم‌انداز درازمدت؛ اجرای تمام مصوبات کنفرانس.

همچنین مقرر شد که هر سه ماه یک بار مجله‌ای از فعالیت‌های سازمان بین‌المللی قرآن‌های بریل منتشر شود.

مؤسسات شرکت کننده در این کنفرانس

۱. مؤسسه بیازای ترکیه
۲. مدرسه النور آفریقای جنوبی
۳. بنیاد رحمان هند
۴. روضة المكفوفین اندونزی

۵. انجمن بریل مالزی
 ۶. انجمن مطبوعات بریل وابسته به حرمین شریفین عربستان سعودی
 ۷. بنیاد نابینایان پاکستان
 ۸. مرکز رودکی ایران تهران
 ۹. بنیاد فرهنگی قرآنی روشندان اصفهان
 ۱۰. مؤسسه نابینایان وابسته به دانشگاه شمس مصر قاهره
 ۱۱. مؤسسه الامان مخصوص زنان نابینا یمن
 ۱۲. جمعیت محافظت از قرآن کریم (شعبه زرقا اردن)
 ۱۳. انجمن متون اسلامی برای نابینایان کتابت بریتانیا
 ۱۴. سازمان اوقاف فلسطین
- نام‌های مراکز مزبور به انگلیسی همراه با پرچم کشورهای آنها چنین است:

- Beyazay Association of Turkey www.beyazay.org.tr
- Madrassa An Noor for the Blind (South Africa) www.mnblind.org
- Rahman Foundation (India) www.brailleindia.org
- Raudatul makfufin (Indonesia) makfufinonline.or.id
- Persatuan Braille Malaysia www.braillemalaysia.com
- Custodian of the two Holy Mosques Braille Press (Saudi Arabia)
- Pakistan Disabled Foundation www.pdf.org.pk
- Roodaki Centre for the Blind (Iran)
- The Cultural - Quranic institute for the Blind Islamic Republic of Iran- Isfahan braillequran.net
- Special Needs Care Centre, Ain Shams University (Egypt)
- Al-Amaan Organisation for Blind Women (Yemen) www.ellaman.org
- Conservation Society of the Holy Quran (Jordan) www.hoffaz.org
- Islamic Texts for the Blind- Kitaba (UK) www.kitaba.org
- AWQAF delegations (Palestine)

سایت

پایگاه اطلاع‌رسانی همایش در شبکه جهانی اینترنت ابتدا با آدرس www.IOBQS.org فعال بود. اما اکنون آدرس www.Braillequran.org نیز اضافه شده است و هر دو آدرس برای سایت همایش است.

دومین همایش

اتحادیه سال بعد یعنی در ۲۶ تا ۲۸ ژانویه ۲۰۱۴ (۴ تا ۶ مرداد ۱۳۹۳) در کوالالمپور مالزی برگزار شد و تلاش شد طرح‌ها و مصوبات جلسه گذشته بررسی و پی‌گیری شود.

همایش اول، فوریه ۲۰۱۳ (ترکیه)

همایش دوم، ژانویه ۲۰۱۴ (مالزی)

نابینایی و لامسه

نابینایان چون فاقد حس بینایی هستند، قدرت خواندن متون را ندارند و به جای آن باید از حواس دیگر استفاده کنند. بهترین حواس جایگزین برای این قشر، لامسه و شنوایی است. درباره این دو حس تحقیقات مفصلی به ویژه در سه دهه اخیر اجرا شده است. دهها همایش و نشست از متخصصان برپا شده و تلاش کرده‌اند ابعاد حس لامسه را از نظر روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و غیره بشناسند. یکی از این همایش‌ها در سال ۲۰۰۲م برپا شد. سخنرانان از مراکز و دانشگاه‌های اروپا به بررسی لامسه از منظر اعصاب و دانش روان‌شناسی پرداختند.

در سالهای اخیر تحقیقات بسیاری در مورد حس لامسه و افراد نابینا از دیدگاه روانشناسی و علوم اعصاب و روان صورت گرفته است. در سال ۲۰۰۲ کنفرانسی با این موضوع برگزار شد و سخنرانان به ارائه مطالبی در این زمینه پرداختند. این کتاب نتایج حاصله از این کنفرانس است یعنی چگونگی برگزاری و متن مقالات عرضه شده را گزارش می‌کند.

مورتن ای هیلر^۱ و سولدید بالستروس^۲ مدیریت این همایش را بر عهده داشتند و بعداً همین دو نفر متن سخنرانی‌ها را تبدیل به کتاب نمودند. مؤلفان این کتاب، در زمینه حس لامسه نابینایان از دیدگاه علم روانشناسی و اعصاب تحقیقات گسترده‌ای داشته‌اند و با روش‌های مختلف کارکردهای لامسه را بررسی کرده‌اند. این کتاب غیر از مجموعه مقالات شامل گزارش همایش سال ۲۰۰۲م هم هست. مشخصات آن چنین است:

Touch and Blindness: Psychology and Neuroscience^۳, Morton A. Heller, Soledad Ballesteros, Taylor & Francis, Sep 29, 2005- 392 Pages.

بی‌تردید اینگونه تحقیقات، ارزشمند است که کمک بزرگی به پیشرفت خط بریل خواهد کرد چرا که شناخت دقیق‌تری از ابعاد و زوایای آن ارائه می‌کند.

نظریه توان نامه

بدیهی است که چنین همایش‌هایی فرصتی تاریخی و مهم است و شرکت‌کنندگان باید از همه شرایط و اوقات آن بهره ببرند. اما وضعیت قرآن به خط بریل به گونه‌ای است که ضرورت دارد به این سرفصل‌ها پرداخته شود:

۱- لزوم همسان‌سازی و تصویب یک شیوه‌نامه شامل قواعد و علائم برای همه کشورها؛ ۲- تأسیس سامانه اینترنتی- کامپیوتری برای گسترش استفاده همگانی از قرآن بریل، از طریق ارسال به وسیله اینترنت و دریافت با کامپیوترهای شخصی در سراسر جهان؛ ۳- راه‌اندازی موزه آرشیو قرآن‌های بریل از ابتدا تاکنون؛ ۴- تألیف دایرةالمعارف بریل به چند زبان برای کل جهان اسلام.

از بین همه شرکت‌کنندگان، فقط نماینده عربستان سعودی طرحی مطرح کرده و درباره آن توضیح داده است. با اینکه از ایران دو نماینده، از مرکز رودکی و بنیاد روشندان اصفهان با هزینه دولتی ارسال شده بودند ولی چندان نمود ملموسی نداشته و حداقل از آنان مطلبی ثبت و مخابره نشده است.

مآخذ

www.IOBQS.org؛ سیدمرتضی نیکزاد نماینده جمهوری اسلامی ایران در کنفرانس بین‌المللی قرآن‌های بریل، وب‌سایت بنیاد فرهنگی قرآن روشندان اصفهان.

1. Morton A.Heller
2. Soledad Ballesteros

۳. لمسی و نابینایی: روانشناسی و علوم اعصاب.